Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0021

Odabir pokazatelja uspješnosti za reviziju i proračunski nadzor u kontekstu financijskih mjera za potporu provedbi buduće europske konkurentnosti

Rezolucija Europskog parlamenta od 22. siječnja 2026. o odabiru pokazatelja uspješnosti za reviziju i proračunski nadzor u kontekstu financijskih mjera za potporu provedbi buduće europske konkurentnosti (2025/2034(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 318. i članak 322. stavak 1. točku (a),

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[1],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2022/2496 od 15. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[2],

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.[3],

– uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima

---

1 SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 SL L 325, 20.12.2022., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.

i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava[4],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. lipnja 2021. o okviru uspješnosti proračuna EU-a u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.(COM(2021)0366) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2021)0133),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. od 16. srpnja 2025. (COM(2025)0571),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 16. srpnja 2025. o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost te drugih horizontalnih pravila za programe i aktivnosti Unije (COM(2025)0545) i popratno izvješće o procjeni učinka (SWD(2025)0590),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 16. srpnja 2025. o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („EFK”), uključujući posebni program za aktivnosti istraživanja i inovacija u području obrane i stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, stavljanju izvan snage odredaba uredaba (EU) 2021/696 i (EU) 2023/588 i o izmjeni Uredbe (EU) [EDIP], (COM(2025)0555),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije[5] (Financijska uredba), a posebno njezin članak 33.,

– uzimajući u obzir publikaciju predsjednice Komisije Ursule von der Leyen od 18. srpnja 2024. naslovljenu „Izbor za Europu: Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2024. – 2029.”,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” (Draghijevo izvješće),

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 17. travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta” (Lettino izvješće),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 29. siječnja 2025. naslovljenu „Kompas konkurentnosti za EU” (COM(2025)0030),

---

4 SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

5 SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. veljače 2025. naslovljenu „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru” (COM(2025)0046),

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 7. svibnja 2025. o unaprijeđenom dugoročnom proračunu Unije u svijetu koji se mijenja[6],

– uzimajući u obzir publikacije Europskog revizorskog suda,

– uzimajući u obzir studiju koju je zatražio njegov Odbor za proračune naslovljenu „Okvir uspješnosti za proračun EU-a – koncepti i prakse”, objavljenu u ožujku 2024.[7],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0268/2025),

A. budući da dobro financijsko upravljanje, kako je definirano u Financijskoj uredbi, znači da se fondovi EU-a moraju provoditi u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti; budući da bi koncept uspješnosti u proračunskom kontekstu trebalo povezati s izravnom primjenom načela dobrog financijskog upravljanja.

B. budući da se člankom 318. UFEU-a od Komisije zahtijeva da Parlamentu i Vijeću svake godine podnosi financijske izvještaje za prethodnu financijsku godinu koji se odnose na izvršenje proračuna i izvješće o ocjeni financija Unije na temelju postignutih rezultata; budući da bi, nadalje, u skladu s člankom 322. UFEU-a trebalo donijeti financijska pravila kojima se određuje postupak za izvršenje proračuna te za prikazivanje i reviziju računovodstvene dokumentacije; budući da upotreba odgovarajućih, pouzdanih i transparentnih pokazatelja za mjerenje postizanja rezultata i za potrebe revizije može poboljšati evaluaciju izvršenja proračuna i usporedbu koju Parlament i Vijeće provode svake godine;

C. budući da bi u skladu s Financijskom uredbom trebalo uspostaviti vezu između postavljenih ciljeva i pokazatelja uspješnosti, rezultata i načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti; budući da je preinakom Financijske uredbe iz 2024. ojačana pravna osnova okvira uspješnosti i potvrđeno da bi napredak u postizanju ciljeva trebalo pratiti s pomoću pokazatelja uspješnosti koji ispunjavaju kriterije RACER (relevantni, prihvaćeni, vjerodostojni, jednostavni, pouzdani), koji se temelje na općepriznatim znanstvenim dokazima, imaju jasne

---

6 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0090.

7 Studija – „Okvir uspješnosti proračuna EU-a – koncepti i prakse”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za proračunska pitanja, ožujak 2024.

definicije i dostupni su u otvorenom, strojno čitljivom formatu; budući da bi, prema potrebi, te pokazatelje trebalo raščlaniti po spolu i objediniti; budući da bi, prema potrebi, trebalo definirati učinkovitu, transparentnu i sveobuhvatnu metodologiju;

D. budući da se Komisijinim Prijedlogom uredbe o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnosti uspostavlja jedinstveni okvir za izradu proračuna na temelju uspješnosti; budući da se u prijedlogu „pokazatelj ostvarenja” definira kao kvantitativni pokazatelj uspješnosti kojim se prati ono što se izravno proizvodi ili podupire provedbom aktivnosti, a „pokazatelj rezultata” kao kvantitativni pokazatelj uspješnosti kojim se prate izravni učinci podupiranih aktivnosti; budući da se „pokazatelji učinka” obično upotrebljavaju za mjerenje trendova u dugoročnim ciljevima obuhvaćenima intervencijom; budući da se „pokazatelji uloženih resursa” obično upotrebljavaju za mjerenje financijskih, ljudskih, materijalnih, administrativnih ili regulatornih resursa koji se upotrebljavaju za provedbu intervencije;

E. budući da su osiguravanje održivog blagostanja i konkurentnosti EU-a, promicanje socijalne pravednosti i jačanje regionalne kohezije dio političkih prioriteta Komisije za razdoblje 2024. – 2029.; budući da je potrebno privući i mobilizirati privatna ulaganja kako bi se ti ciljevi učinkovito ostvarili, a dovršetak bankovne unije i razvoj unije štednje i ulaganja bit će ključni u tu svrhu;

F. budući da se u Draghijevu izvješću upozorava da smanjenje konkurentnosti EU-a, pogoršano sve nestabilnijim geopolitičkim okruženjem, zajedno s nizom kriza s kojima se suočava posljednjih godina, predstavlja egzistencijalnu prijetnju Uniji; budući da se u izvješću procjenjuje da EU treba mobilizirati dodatna javna i privatna ulaganja u iznosu od 4,4 – 4,7 % BDP-a EU-a, odnosno oko 750 – 800 milijardi EUR godišnje u razdoblju od 2025. do 2030., kako bi se premostio investicijski jaz;

G. budući da se u Kompasu za konkurentnost, koji se također nadovezuje na Draghijevo izvješće, utvrđuje strateški put Unije prema ponovnoj globalnoj konkurentnosti usmjeravanjem na tri središnja stupa – inovacije, dekarbonizaciju i gospodarsku sigurnost – dopunjena horizontalnim pospješujućim čimbenicima kao što su pojednostavnjenje, povećana koordinacija na razini EU-a i država članica te ojačano jedinstveno tržište, u skladu s izvješćem Lette;

H. budući da je Revizorski sud u više navrata utvrdio nedostatke u osmišljavanju, provedbi i odgovornosti sustava za mjerenje uspješnosti koji se upotrebljavaju za programe financiranja EU-a te je pozvao na povećanu upotrebu pokazatelja uspješnosti kojima se mjere i prate dugoročniji učinci potrošnje EU-a; budući da je jamčenje pouzdanosti informacija o uspješnosti neophodno za zaštitu

financijskih interesa Unije i jačanje povjerenja javnosti u proračun EU-a;

I. budući da su potrebne odlučne mjere za povećanje konkurentnosti Europe kako bi se poduprle više razine produktivnosti, zapošljavanja i blagostanja; budući da je integrirano jedinstveno tržište i dalje okosnica gospodarske snage EU-a i temelj njegova dugoročnog blagostanja; budući da su inovacije, razvoj vještina i slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i radne snage ključni pokretači konkurentnosti i rasta;

Opće napomene o okviru uspješnosti proračuna EU-a i upotrebi pokazatelja uspješnosti

1. podsjeća da je potrebno osigurati da se proračunom EU-a ostvaruju politički prioriteti EU-a, uključujući poticanje konkurentnosti, poticanje održivog i uključivog blagostanja te osiguravanje suvereniteta i neovisnosti EU-a kao geopolitičkog aktera; naglašava da su regulatorne promjene jednako važne kao i mjere financiranja za postizanje tih ciljeva; naglašava da bi se potrošnjom EU-a trebali postići konkretni rezultati u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja te da bi se ona trebala ulagati u područja u kojima zajedničko djelovanje EU-a ima veći učinak i dodanu vrijednost od nacionalnih ili podnacionalnih mjera politike;

2. naglašava da mjere za povećanje konkurentnosti mogu doprinijeti široj društvenoj koristi, pod uvjetom da te mjere ostanu usmjerene na produktivnost, rast i otvaranje radnih mjesta; ustraje u tome da bi svaki sveobuhvatni okvir uspješnosti za proračun EU-a prvenstveno trebao pružiti gospodarske rezultate i mjerljive rezultate politika, uzimajući u obzir, prema potrebi, šire društvene učinke, a da se pritom ne ugrožavaju načela učinkovitosti i djelotvornosti;

3. smatra da je nužno da se proračun EU-a više usmjeri na rezultate i da se svakim potrošenim eurom ostvari mjerljiva vrijednost za građane i poduzeća; ponovno potvrđuje potrebu za utvrđivanjem i upotrebom konkretnih, mjerljivih, ostvarivih, relevantnih i vremenski ograničenih (SMART) pokazatelja uspješnosti kako bi se pratio i ocijenio napredak u postizanju ciljeva politike EU-a i osiguralo učinkovito, djelotvorno i održivo trošenje sredstava EU-a; smatra da su sve vrste pokazatelja ključne za procjenu uspješnosti programa te bi stoga trebalo težiti ravnoteži između pokazatelja uloženih sredstava, ostvarenja, rezultata i učinka; ističe da pokazatelji uspješnosti moraju biti izričito izvedeni iz ciljeva svakog programa; naglašava da bi pri odabiru odgovarajućih pokazatelja također trebalo uzeti u obzir povezano administrativno opterećenje, trošak prikupljanja podataka te usporedivost i agregativnost;

4. sa zabrinutošću napominje da je Revizorski sud u svojim revizijama u više navrata utvrdio da su većina pokazatelja uspješnosti koji se

upotrebljavaju za programe financiranja EU-a pokazatelji uloženih sredstava i ostvarenja koji ne pružaju relevantne informacije o napretku u postizanju ciljeva mjera koje financira EU; žali zbog toga što je u mnogim slučajevima utvrđeno da nedostaju referentni podaci za pokazatelje te da temeljni podaci koji se upotrebljavaju za pokazatelje nisu bili ni sljedivi ni pouzdani; zabrinut je zbog toga što se definicije pokazatelja uspješnosti razlikuju među programima financiranja; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da pokazatelji koji se upotrebljavaju za projekte koje financira EU budu mjerljivi, provjerljivi i utemeljeni na pouzdanim izvorima podataka kojima se osigurava sljedivost temeljnih podataka sve do razine ugovora i razine krajnjih korisnika, s jasnim polaznim vrijednostima i definicijama kako bi se spriječila različita tumačenja;

5. žali zbog činjenice da je okvir uspješnosti proračuna EU-a za razdoblje 2021. – 2027. i dalje pretjerano složen i rascjepkan; sa žaljenjem prima na znanje procjenu[8] Komisije da se u višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. upotrebljava više od 5 000 heterogenih, neobjedinjenih pokazatelja uspješnosti, što otežava sveobuhvatnu evaluaciju učinkovitosti potrošnje EU-a u svim instrumentima financiranja, te da je u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost utvrđeno oko 7 000 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti kojima se rješavaju različite potrebe, kao što su procjena uspješnosti u kontekstu nacrta proračuna te praćenje i evaluacija programa, planova država članica i isplata sredstava;

6. posebno naglašava da se strukturom Mehanizma za oporavak i otpornost ne osigurava dostatna sljedivost, transparentnost i mogućnost revizije upotrebe sredstava EU-a ili usporedivost rezultata s rezultatima drugih instrumenata potrošnje EU-a; poziva Komisiju da uspostavi sveobuhvatniji, usklađeniji, transparentniji i provjerljiviji okvir pokazatelja uspješnosti za buduće instrumente kako bi se osiguralo da Parlament i Revizorski sud mogu u potpunosti izvršavati svoje nadzorne odgovornosti; poziva Komisiju da analizira provedbu instrumenata koji se temelje na uspješnosti u drugim zemljama i regionalnim kontekstima te da utvrdi stečena iskustva;

7. prima na znanje prijedlog Komisije da se VFO za razdoblje 2028. – 2034., uključujući Europski fond za konkurentnost, prati standardiziranim skupom pokazatelja uspješnosti koji se primjenjuju na sve proračunske programe EU-a, kako je utvrđeno u njezinu prijedlogu uredbe o uspješnosti[9]; napominje da je predložena pojednostavljena primjena okvira uspješnosti za proračunska jamstva

---

8 Izvješće o procjeni učinka (SWD(2025)0590) priloženo Komisijinu Prijedlogu uredbe o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost (COM(2025)0545).

9 COM(2025)0545.

i financijske instrumente u okviru Europskog fonda za konkurentnost;

8. smatra da bi okvir uspješnosti za proračun EU-a trebalo pojednostavniti kako bi se osigurao usklađen i proporcionalan pristup točnom mjerenju učinaka potrošnje EU-a u državama članicama, racionalizirali ukupno administrativno opterećenje i obveze izvješćivanja, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) i lokalne vlasti, te povećala transparentnost smanjenjem preopterećenosti informacijama, istodobno omogućujući da se učinci financiranja EU-a obuhvate u potpunosti, uključujući dodanu vrijednost intervencija EU-a koje države članice ne bi mogle ostvariti samostalnim djelovanjem; poziva Komisiju da racionalizira pokazatelje, pojednostavi predloške, izbjegne dvostruke zahtjeve za podatke i primijeni načelo „samo jednom”;

9. smatra da se učinak najbolje može procijeniti evaluacijama; naglašava da Europski fond za konkurentnost i svi budući instrumenti moraju uključivati evaluacije Komisije u sredini programskog razdoblja; poziva Komisiju da osigura da se korektivne mjere, uključujući one koje je Europski revizorski sud preporučio nakon svojih revizija, uvedu bez odgode ako rezultati ne ispunjavaju ciljeve;

10. naglašava da pojednostavnjenje ne bi trebalo biti nauštrb transparentnosti, odgovornosti i mogućnosti revizije, već bi trebalo pomoći u racionalizaciji izvješćivanja i učiniti informacije o uspješnosti financiranja EU-a dostupnijima i korisnijima; nadalje ističe da bi smanjenje broja pokazatelja trebalo biti popraćeno analizom troškova i koristi te rizika; ističe potrebu za jasnijim poveznicama između potrošnje i mjerljivih rezultata politika;

11. podsjeća da se pristupi prikupljanju podataka razlikuju među državama članicama i unutar njih, zbog čega je teško objediniti i usporediti podatke o uspješnosti na razini EU-a; ponavlja svoj poziv Komisiji da razvije sigurnu i interoperabilnu informatičku infrastrukturu i istodobno iskoristi kapacitete umjetne inteligencije, strojnog učenja i rudarenja podataka kako bi se poboljšala provedba politika i olakšalo praćenje, izvješćivanje i nadzor; naglašava da upotreba umjetne inteligencije u praćenju i obradi podataka mora biti popraćena snažnim ljudskim nadzorom i uređena etičkim načelima kako bi se spriječila zlouporaba i algoritamska diskriminacija ili pristranost te osigurala transparentnost i odgovornost, uz istodobno jamčenje zaštite podataka i potpunog poštovanja temeljnih prava;

12. ustraje u tome da podaci o pokazateljima i metodologije budu javno dostupni u stvarnom vremenu putem interoperabilnog sustava praćenja, izvješćivanja i revizije, čime bi se povećala transparentnost i osigurala sljedivost do razine projekta i razine krajnjih korisnika;

podsjeća na važnost „transparentnosti krajnjih korisnika” za sredstva EU-a; naglašava da financiranje EU-a, uključujući ono u okviru neizravnog upravljanja, mora biti transparentno i trebalo bi omogućiti učinkovitu reviziju i sprečavanje dvostrukog financiranja; nadalje ustraje u tome da bi ti podaci trebali uključivati sveobuhvatne informacije o financiranim projektima;

13. poziva Komisiju da poboljša svoje izvješćivanje o uspješnosti integriranjem financijskih informacija i informacija o uspješnosti povezanih sa sredstvima EU-a te da objavi jasne i korisnicima prilagođene sažetke o uspješnosti i potrošnji, uključujući preglede od jedne stranice i interaktivne kontrolne ploče sa strojno čitljivim skupovima podataka, u skladu s preporukama OECD-a[10];

14. smatra da je ključno provjeriti i zajamčiti pouzdanost podataka koji se upotrebljavaju za utvrđivanje pokazatelja uspješnosti; sa zabrinutošću napominje da zbog uvođenja i sve veće upotrebe modela provedbe, kao što je Mehanizam za oporavak i otpornost, koji se temelje na financiranju koje nije povezano s troškovima, pri čemu se isplate izvršavaju u suprotnosti s postizanjem prethodno utvrđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, nedostaci u pouzdanosti podataka otežavaju zaštitu financijskih interesa EU-a; stoga ustraje u obveznoj ex ante i ex post provjeri ključnih etapa i ciljeva, sustavnom upućivanju sumnji na prijevaru ili ozbiljne nepravilnosti Europskom uredu za borbu protiv prijevara i Uredu europskog javnog tužitelja te mogućnosti obustave plaćanja;

15. poziva Komisiju da u svoje izvješće o uspješnosti uključi sadržajne informacije o mjerama osiguranja kvalitete koje se upotrebljavaju za pokazatelje uspješnosti; ističe da je redovito i transparentno preispitivanje relevantnosti i pouzdanosti pokazatelja ključno za osiguravanje vjerodostojnosti i povjerenja javnosti u potrošnju EU-a; zahtijeva da podaci o uspješnosti o kojima izvješćuju države članice podliježu neovisnoj provjeri, među ostalim od strane nacionalnih revizijskih tijela i Europskog revizorskog suda, te da se rezultati stave na raspolaganje Parlamentu; nadalje traži da se izvješća o provjeri i skupovi podataka stave na raspolaganje nadležnim nadzornim tijelima u formatu koji je pristupačan, usporediv i provjerljiv, čime bi se osiguralo da građani imaju pristup ishodu nadzora upotrebe sredstava EU-a, uz istodobno osiguravanje poštovanja pravila o zaštiti podataka i povjerljivosti;

16. naglašava da učinkovito upravljanje uspješnošću podrazumijeva poštovanje vladavine prava i zaštitu financijskih interesa EU-a; podsjeća da se, ako i dalje postoje ozbiljni nedostaci u sustavima kontrole, plaćanja moraju obustaviti i primijeniti financijski ispravci;

---

10 OECD (2025.), „Strengthening performance reporting practices” (Jačanje praksi izvješćivanja o uspješnosti), *OECD Papers on Budgeting,*, br. 2025/07, OECD Publishing, Pariz.

17. smatra da je vladavina prava ključan preduvjet za jačanje konkurentnosti EU-a; ističe da izazovi za vladavinu prava negativno utječu na povjerenje ulagača, povjerenje potrošača i integritet jedinstvenog tržišta, kako je navedeno u Izvješću Komisije o vladavini prava za 2025.; stoga smatra da bi okvir uspješnosti proračuna EU-a trebao uključivati i pokazatelje povezane s vladavinom prava, kao što su funkcioniranje pravosudnog sustava, borba protiv korupcije i učinkovit sustav provjere i ravnoteže, koji doprinose pravnoj sigurnosti i predvidljivom okruženju za poslovanje poduzeća;

Pokazatelji uspješnosti povezani s poticanjem konkurentnosti EU-a

18. podsjeća da se u Draghijevom izvješće EU potiče da nastavi s temeljitim reformama za poticanje konkurentnosti, s naglaskom na inovacijama, dekarbonizaciji i obrani, te poziva na golema ulaganja u strateške sektore kao što su zelena energija, digitalna infrastruktura i napredna proizvodnja, uz potporu regulatornog pojednostavnjenja i snažnije koordinacije na razini EU-a; u tom pogledu smatra da su čvrst okvir uspješnosti i sustav pokazatelja ključni za praćenje napretka i mjerenje učinka na konkurentnost, gospodarsku snagu, održivost i otpornost EU-a, uz istodobno izravno povezivanje uspješnosti s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti;

19. naglašava da bi se u potrošnji usmjerenoj na konkurentnost prednost trebala dati učinkovitosti i dugoročnom povećanju produktivnosti, a ne kratkoročnoj preraspodjeli; naglašava da bi sredstva EU-a trebala biti usmjerena na ispravljanje neučinkovitosti tržišta, poticanje privatnih ulaganja i podupiranje projekata s mjerljivim gospodarskim učinkom i jasnom dodanom vrijednošću;

20. ističe da bi provedbu preporuka iz Draghijeva izvješća trebalo pratiti s pomoću relevantnih, pouzdanih i transparentnih pokazatelja uspješnosti koji prikazuju napredak EU-a u poticanju njegove konkurentnosti i gospodarskog rasta inovacijama, tehnološkim vodstvom i industrijskom otpornošću, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti; naglašava da se pokazatelji moraju pažljivo osmisliti i da bi trebali obuhvaćati ne samo ostvarenja (npr. broj financiranih projekata), već i rezultate i učinke (npr. rast produktivnosti, smanjene emisije, otvaranje održivih i sigurnih radnih mjesta, poboljšanja socijalne i teritorijalne kohezije, promjene trgovinske bilance, povećanje diversifikacije izvoza, učinak poluge programa EU-a, posebno u pogledu mobilizacije privatnih ulaganja, i ojačanu stratešku autonomiju) kako bi se izmjerila učinkovitost i djelotvornost potrošnje EU-a; podsjeća da su reforme ključne za postizanje ciljeva konkurentnosti i da se moraju odražavati u okvirima za mjerenje uspješnosti;

21. podsjeća da pokazatelji apsorpcije sredstava ili stope izvršenja proračuna pružaju informacije o administrativnom napretku, a ne o stvarnom gospodarskom ili društvenom učinku potrošnje EU-a; ističe

da takvi pokazatelji mogu stvoriti obmanjujuću predodžbu o uspjehu kada se sredstva u potpunosti potroše, ali se njima ne uspijevaju ostvariti mjerljiva poboljšanja u inovacijama, ulaganjima ili zapošljavanju; podsjeća da je Revizorski sud u više navrata kritizirao prekomjerno oslanjanje na stope potrošnje i ključne etape plaćanja u okviru uspješnosti za programe EU-a; poziva na pomak prema pokazateljima rezultata i pokazateljima učinka kojima se bilježe stvarni učinci potrošnje EU-a na konkurentnost;

22. naglašava da konkurentnost ovisi o usklađenom skupu uvjeta koji omogućuju provedbu, uključujući kvalificiranu i zdravu radnu snagu, učinkovitu stratešku infrastrukturu, snažan financijski sektor koji može pružiti prilagođeno financiranje za inovacije te institucije i tržišta koji dobro funkcioniraju i kojima se nagrađuju uspješnost i poduzetništvo; poziva Komisiju da razvije posebne pokazatelje uspješnosti koji odražavaju te strukturne čimbenike i njihov doprinos produktivnosti i rastu;

23. podsjeća da se u Draghijevu izvješću naglašava da je izvrsnost u istraživanju i inovacijama ključna za konkurentnost EU-a te da bi trebao postojati samo jedan kriterij odabira, odnosno izvrsnost, u okviru sustava EU-a za istraživanje i inovacije, uključujući program Obzor Europa; u tom pogledu ponavlja svoje stajalište da bi financiranje istraživanja i inovacija trebalo i dalje biti vođeno načelom izvrsnosti i temeljiti se na zaslugama;

24. naglašava da bi podaci na razini projekata trebali biti osnova za poboljšano izvješćivanje o uspješnosti za financijske instrumente koji se provode u okviru neizravnog upravljanja, kao što je InvestEU; međutim, napominje da bi one trebale biti u standardiziranom formatu i ograničene na ključne informacije potrebne za mjerenje uspješnosti programa, kao što je mobilizacija javnih i privatnih ulaganja koja se bez programa ne bi mogla provesti; uviđa da, zbog tržišne prirode financijskih instrumenata i njihove usmjerenosti na potražnju, uspješnost takvih programa ovisi o njihovoj primjeni na tržištu, što ograničava sposobnost Komisije da utvrdi unaprijed definirane ključne etape i ciljeve;

25. naglašava da poticanje konkurentnosti EU-a zahtijeva prelazak s kratkoročnog upravljanja krizama na dugoročnu strategiju koja se temelji na inovacijama, učinkovitosti, održivosti, strateškoj autonomiji i globalnoj otvorenosti; poziva na obnovljenu predanost jačanju jedinstvenog tržišta, smanjenju regulatorne rascjepkanosti i osiguravanju da se programima EU-a podupire realno gospodarstvo; ističe da uspjeh europskih projekata konkurentnosti ovisi o mobilizaciji javnog i privatnog kapitala; poziva Komisiju da uvede posebne pokazatelje za mjerenje učinka poluge sredstava EU-a u mobilizaciji javnih i privatnih ulaganja, omjera javno-privatnog financiranja i ostvarenog povrata ulaganja;

26. smatra da je potrebno uspostaviti sveobuhvatan okvir za ex ante procjenu rizika, posebno za projekte s visokim profilom rizika i dobiti, kako bi se osigurala uravnotežena procjena njihove dodane vrijednosti, troškova i koristi; ističe da je za postizanje ciljeva politike EU-a u pogledu konkurentnosti potreban pouzdan sustav revizije i kontrole koji se temelji na dosljednoj metodologiji procjene rizika; naglašava da bi takva metodologija trebala omogućiti razmjerne razine rizika ključne za poticanje inovacija, uz istodobno osiguravanje odgovarajućih zaštitnih mjera za zaštitu proračuna EU-a, posebno od prijevara i nefinancijskih rizika;

27. predlaže da se, kako bi se bolje ocijenio učinak financiranja EU-a na konkurentnost, primijeni temeljitije makroekonomsko modeliranje kojim bi se integrirao najnoviji napredak u ekonomskom istraživanju; napominje da modeli koji obuhvaćaju heterogenost kućanstava i poduzeća te distribucijske učinke omogućuju sveobuhvatniju ex ante procjenu učinka financiranja EU-a na produktivnost, ulagačko ponašanje i regionalnu konkurentnost; predlaže da se taj pristup dopuni upotrebom mikropodataka i regionalnih pokazatelja uspješnosti kako bi se poboljšala baza dokaza za oblikovanje politika i usmjeravanje sredstava;

28. poziva Komisiju i države članice da u cjelokupnom sljedećem VFO-u uspostave i dosljedno upotrebljavaju usklađeni skup ključnih pokazatelja, kao što su oni koji se već upotrebljavaju u okviru Europske ljestvice uspjeha u inoviranju, i čiji je cilj poticanje konkurentnosti u svim državama članicama kako bi se omogućila usporedivost, ocjenjivanje prema referentnim vrijednostima i objedinjavanje podataka na razini EU-a, istodobno omogućujući, prema potrebi, upotrebu pokazatelja prilagođenih nacionalnim ili regionalnim potrebama; naglašava da bi se pri utvrđivanju i preispitivanju pokazatelja trebalo savjetovati sa svim relevantnim dionicima kako bi se osiguralo da odražavaju stvarne potrebe u pogledu konkurentnosti, uz istodobno poštovanje visokih radnih i socijalnih standarda;

29. smatra da bi se u slučaju projekata kojima se potiču inovacije i podupiru strateške tehnologije mogli koristiti sljedeći pokazatelji ostvarenja: količina mobiliziranih financijskih sredstava EU-a i privatnog sektora, broj financiranih projekata po sektoru (tj. umjetna inteligencija, kvantna tehnologija, biotehnologija) i broj „jednoroga”, *start-up* i *scale-up* poduzeća osnovanih ili proširenih u EU-u koji su primili financijska sredstva EU-a, pri čemu se prema potrebi mjeri i postotak start-up poduzeća kojima upravljaju žene; smatra da bi pokazatelji rezultata mogli uključivati broj patenata prijavljenih u okviru projekata koje financira EU, povrat ulaganja EU-a po sektorima, promjenu stope zaposlenosti, stopu opstanka poduzeća koja financira EU nakon tri godine, povećanje broja europskih inicijalnih javnih ponuda, povećanje broja izvoznih poduzeća i broj poduzeća koja postižu visok digitalni intenzitet; smatra da je

potrebno pratiti pokazatelje učinka i izvješćivati o njima, kao što su povećanje kapaciteta (godišnja proizvodnja) u proizvodnji dubokih i digitalnih tehnologija (npr. posebne vrste opreme), povećanje obujma poduzetničkog kapitala uloženog u EU-u, povećanje tržišne kapitalizacije poduzeća iz EU-a te prihvaćanje na tržištu i rast prihoda koji se mogu pripisati inovacijama koje financira EU;

30. smatra da bi trebalo poduprijeti premještanje industrije i samodostatnost u pogledu kritičnih sirovina kako bi se smanjile strateške ovisnosti EU-a; predlaže da se napredak mjeri pokazateljima ostvarenja kao što su broj projekata i MSP-ova koji su se preselili u EU, broj *start-up* i *scale-up* poduzeća koja su osnovana ili proširena, a prema potrebi i postotak *start-up* i *scale-up* poduzeća kojima upravljaju žene, te razina otvaranja radnih mjesta u industriji u ciljanim regijama; smatra da bi pokazatelji rezultata mogli uključivati povećanje udjela kritičnih sirovina uvezenih od novih strateških partnera ili nabavljenih iz EU-a te povećanje količine (u tonama) recikliranih kritičnih sirovina, veću produktivnost i bruto dodanu vrijednost u ciljanim lancima vrijednosti, veću otpornost opskrbe i poboljšane trgovinske rezultate;

31. naglašava potrebu za ulaganjem u pametne mreže, skladištenje energije i koridore za vodik kako bi se olakšao otporan i konkurentan energetski sustav; naglašava da su te mjere ključne za smanjenje nestabilnosti cijena energije, jačanje industrijske konkurentnosti i osiguravanje prijelaza Europe na održivo i niskougljično gospodarstvo;

32. smatra da bi trebalo težiti zajedničkoj industrijskoj kupnji energije i dekarbonizaciji industrije kako bi se smanjili troškovi energije i povećala sigurnost opskrbe, istodobno osiguravajući da mjere koje iz toga proizlaze nemaju nepotreban učinak na energetsku sigurnost nijedne države članice; predlaže da se napredak mjeri pokazateljima ostvarenja kao što su broj poduzeća koja sudjeluju, količina kupljene energije i udio obnovljive energije u zajedničkim ugovorima; smatra da bi se mogli koristiti pokazatelji rezultata poput dodatnog energetskog kapaciteta instaliranog u proizvodnji električne energije (MW); nadalje smatra da bi pokazatelji učinka mogli uključivati promjene prosječnih cijena energije u ciljanim industrijama, smanjenje prekida opskrbe, povećanje upotrebe čiste energije i smanjenje emisija stakleničkih plinova (npr. u tCO2e);

33. smatra da bi EU trebao ulagati u talente u strateškim i ključnim sektorima kako bi povećao svoju dugoročnu konkurentnost s pomoću sposobne radne snage, među ostalim podupiranjem sudjelovanja u strukovnom osposobljavanju, cjeloživotnom učenju i razvoju vještina; predlaže da bi se napredak mogao mjeriti pokazateljima ostvarenja kao što su broj osoba koje se svake godine osposobljavaju (s posebnim naglaskom na rodnoj ravnoteži i socijalnoj uključenosti), broj osoba koje su diplomirale znanost, tehnologiju, inženjerstvo ili

matematiku (STEM) ili koje su pohađale strukovno obrazovanje i osposobljavanje s naglaskom na STEM-u, stopa sudjelovanja u programima obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja te stopa zadovoljstva partnerskih poduzeća i socijalnih partnera; smatra da bi pokazatelji rezultata mogli uključivati promjene u stopi zaposlenosti, stopi prelaska s osposobljavanja ili privremenog zapošljavanja na stalno zaposlenje, stopi popunjenosti radnih mjesta, stopi rasta plaća i stopi zadržavanja u ciljanim sektorima;

34. sa zabrinutošću napominje da prekomjerno regulatorno i administrativno opterećenje i dalje ugrožava konkurentnost poduzeća EU-a u usporedbi s drugim globalnim ekonomskim blokovima; naglašava da takva opterećenja povećavaju operativne troškove, smanjuju sektorsku produktivnost i stvaraju prepreke ulasku novih poduzeća na tržište, čime se obeshrabruju tržišno natjecanje i inovacije; nadalje napominje da te neučinkovitosti mogu dovesti i do viših cijena za potrošače;

35. smatra da bi, kako bi se ubrzala zelena i digitalna tranzicija, posebnu pozornost trebalo posvetiti inovativnim MSP-ovima za koje je pojednostavnjenje ključno; naglašava da bi pojednostavnjenje trebalo biti usmjereno na smanjenje nepotrebne birokracije i administrativnih troškova za MSP-ove; naglašava da se pojednostavnjenje mora provesti uz istodobno osiguravanje proporcionalnog i učinkovitog regulatornog okvira kojim se jamči regulatorna sigurnost i odgovarajuća procjena učinka; predlaže da se napredak u pogledu smanjenja administrativnog opterećenja mjeri pokazateljima kao što su broj projekata odobrenih i zaključenih na godišnjoj razini s MSP-ovima, smanjenje stope žalbi ili sporova povezanih s postupcima podnošenja zahtjeva i smanjenje vremena potrebnog za pristup financijskim sredstvima EU-a, od zahtjeva do isplate;

36. poziva Komisiju da dodatno pojača napore za smanjenje regulatornog opterećenja i da osigura da je zakonodavstvo EU-a razmjerno, utemeljeno na dokazima i da pruža jasnu dodanu vrijednost za građane i poduzeća; smatra da je trenutačni pristup „jedan za jedan” u tom pogledu nedostatan; stoga poziva na primjenu načela „jedan za dva”, prema kojem se uvođenje bilo kakvih novih troškova s pomoću regulatornih obveza nadoknađuje smanjenjem regulatornih troškova koji proizlaze iz drugog zakonodavstva EU-a za barem dvostruko veći iznos od ekvivalentnog kako bi se postiglo neto smanjenje regulatornog opterećenja, pri čemu se opterećenje za poduzeća i javnu upravu tretira zasebno;

°

° °

37. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.